

Badania Regionalne - Wybrane Problemy
Nauki Geograficzne w Badaniach Regionalnych, tom III
Kielce 2007

Tomasz Wites

Wydział Geografii
I Studiów Regionalnych
Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa
t.wites@uw.edu.pl)

Uwarunkowania oraz przestrzenne zróżnicowanie zgonów nienaturalnych w Rosji

Conditions and spatial differentiation
of unnatural deaths in Russia

Streszczenie: W pracy scharakteryzowane są zmiany w przestrzennym zróżnicowaniu, liczebności i uwarunkowaniach zgonów nienaturalnych w Rosji, przed i po rozpadzie Związku Radzieckiego. Na początku przedstawione zostały zmiany na świecie w zakresie przypadków zgonów zewnętrznych, ze wskazaniem Rosji, jako państwa, gdzie udział tych przyczyn zgonów wśród innych jest największy na świecie. Przedmiotem rozważań są zgony egzogeniczne, w tym urazy, wypadki, zatrucia, zabójstwa i samobójstwa. Przyczyny te, uwarunkowane w znacznym stopniu trybem życia, włączane do kategorii zgonów spowodowanych przez czynniki zewnętrzne w Rosji odgrywają znaczenie szczególne.

Słowa kluczowe: Rosja, ludność, zgony nienaturalne, zabójstwa, samobójstwa

Key words: Russia, population, unnatural deaths, homicides, suicides

Wstęp

Zgony ze względu na przyczyny dzieli się na naturalne (wywołane przez czynniki wewnętrzne, w tym choroby, uszkodzenia genetyczne) oraz nienaturalne (w wyniku zewnętrznych uwarunkowań). W demografii częściej stosowany jest podział na zgony endogeniczne i egzogeniczne. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przedstawiła standaryzowany wykaz przyczyn zgonów, stosowany w większości krajów świata. Jest to Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja składająca się z 19 grup. W Rosji obowiązuje ona od 1999 roku, a dane z lat wcześniejszych zostały przeliczone według nowych zasad (*Demografičeskij ežećodnik Rossii 2005*). Wykorzystane do opracowania dane pochodzą z międzynarodowych oraz rosyjskich źródeł statystycznych. Z klasyfikacji WHO zostały wybrane dane liczbowe dotyczące „zewnętrznych przyczyn urazów i zatruc” (E800-E999, V01-Y89). W pracy tej będą one określane jako przyczyny nienaturalne.

